

Verklaring

Verklaring over de bescherming van persoonsgegevens die worden verwerkt in verband met de voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme

Goedgekeurd op 15 december 2020

Translations proofread by EDPB Members.
This language version has not yet been proofread.

Het Europees Comité voor gegevensbescherming heeft de volgende verklaring vastgesteld:

Deze verklaring volgt op de goedkeuring door de Europese Commissie van een actieplan¹ voor een alomvattend EU-beleid voor de preventie van witwassen en financieren van terrorisme en de start van een openbare raadpleging² in mei 2020.

Volgens het actieplan wil de Commissie in het eerste kwartaal van 2021 nieuwe wetgevingsvoorstellen indienen, onder andere met het opstellen van één rulebook over deze onderwerpen (d.w.z. een verordening of een meer gedetailleerde herziene richtlijn), zorgen voor toezicht op EU-niveau (door nieuwe bevoegdheden toe te kennen aan een bestaand EU-agentschap of door een nieuw specifiek orgaan op te richten) en een ondersteunings- en coördinatiemechanisme ontwikkelen voor financiële inlichtingeneenheden.

De toepasselijke antiwitvasmaatregelen³ omvatten zeer brede en verstrekkende verplichtingen voor financiële dienstverleners en andere meldingsplichtige entiteiten om hun cliënten te identificeren en hun identiteit te verifiëren, toezicht te houden op transacties die met gebruikmaking van hun diensten worden verricht en verdachte transacties te melden. Bovendien voorziet de wetgeving in lange

¹ Actieplan voor een alomvattend EU-beleid voor de preventie van witwassen en financieren van terrorisme, 7 mei 2020, beschikbaar in het Engels op https://ec.europa.eu/info/publications/200507-anti-money-laundering-terrorism-financing-action-plan_nl.

² De raadpleging is te vinden op <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12176-Action-Plan-on-anti-money-laundering/public-consultation>.

³ Richtlijn (EU) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, zoals gewijzigd bij Richtlijn (EU) 2018/843 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018.

bewaringstermijnen⁴. Deze maatregelen hebben betrekking op de gehele Europese financiële dienstensector en hebben derhalve alomvattende gevolgen voor alle personen die gebruikmaken van financiële diensten, telkens wanneer zij gebruikmaken van deze diensten.

Het Comité, en daarvoor de Groep gegevensbescherming artikel 29, heeft in het verleden herhaaldelijk gewezen op de uitdagingen op het gebied van privacy en gegevensbescherming betreffende deze maatregelen⁵. De komende actualisering van de wetgeving is een gelegenheid om de wisselwerking tussen de bescherming van privacy en persoonsgegevens en de antiwitwasmaatregelen, alsook de concrete toepassing ervan in de praktijk aan te pakken.

In dit verband benadrukt het Comité dat de voorgenomen actualisering van het kader voor het bestrijden van het witwassen van geld (anti-money laundering framework, AML-kader) niet mag plaatsvinden zonder een herziening van het verband tussen de maatregelen tegen het witwassen van geld en het recht op privacy en gegevensbescherming. In deze discussie spelen relevantie en nauwkeurigheid van de verzamelde gegevens een cruciale rol. Het Comité is er inderdaad van overtuigd dat een nauwere onderlinge afstemming van de twee regelgevingen zowel de bescherming van persoonsgegevens als de doeltreffendheid van het AML-kader ten goede zou komen. In dit verband wijst het Comité nogmaals op de noodzaak van een duidelijke rechtsgrond voor de verwerking van persoonsgegevens, met vermelding van de doeleinden en de grenzen van die verwerking, overeenkomstig artikel 5, lid 1, van de AVG, met name wat betreft de uitwisseling van informatie en de internationale doorgifte van gegevens, zoals de EDPS heeft opgemerkt in zijn advies over het actieplan van de Europese Commissie voor een alomvattend EU-beleid voor de preventie van witwassen en financieren van terrorisme⁶.

Het Comité acht het van het grootste belang dat de antiwitwasmaatregelen verenigbaar zijn met het recht op privacy en gegevensbescherming dat is vastgelegd in de artikelen 7 en 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, met de beginselen van noodzakelijkheid van dergelijke maatregelen in een democratische samenleving en de evenredigheid ervan, en met de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie.

Het Comité wenst daarom in een vroeg stadium door de Europese Commissie te worden betrokken bij het opstellen van nieuwe antiwitwaswetgeving met het oog op het verstrekken van juridisch advies over enkele belangrijke punten vanuit het oogpunt van gegevensbescherming, onverminderd de raadpleging door de Europese Commissie overeenkomstig artikel 42 van Verordening (EU) 2018/1725

⁴ De bewaringstermijn bedraagt vijf jaar vanaf het einde van de zakelijke relatie (artikel 40 van Richtlijn (EU) 2015/849). Wanneer de zakelijke relatie slechts één transactie betreft, is de bewaringstermijn vijf jaar. Wanneer er sprake is van een langdurige zakelijke relatie zoals een bank met haar klanten heeft, zal de bewaringstermijn zich vaak over meerdere decennia uitstrekken. Bewaringstermijnen kunnen door de lidstaten met vijf extra jaren worden verlengd.

⁵ Zie bijvoorbeeld Advies 14/2011 van de Groep gegevensbescherming artikel 29 over gegevensbeschermingskwesaties die verband houden met het voorkomen van het witwassen van geld en van het financieren van terrorisme, beschikbaar op https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2011/wp186_nl.pdf.

⁶ Advies 5/2020 van de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming over het actieplan van de Europese Commissie voor een alomvattend EU-beleid voor de preventie van witwassen en financieren van terrorisme, punt 26, 23 juli 2020.

in een later stadium. Het Comité is ook bereid een bijdrage te leveren aan de besprekingen binnen de Raad van de Europese Unie en het Europees Parlement tijdens het wetgevingsproces.

In de toekomst is het Comité bereid om tijdig te worden betrokken bij en geraadpleegd door Europese of internationale regelgevende instanties of normalisatie-instanties, zoals de Financiële-actiegroep, die momenteel wordt voorgezeten door een EU-lidstaat, voordat de herziening van hun aanbevelingen bekend wordt gemaakt.

Voor het Europees Comité voor gegevensbescherming

De voorzitter

(Andrea Jelinek)